

Народная Воля

ПУЛЬС

«Зубраняты»
ў няволі

Да 10 і 7 сутак знаходжання ў ізалятары часовага ўтрымання прысудзіў Баранавіцкі суд Міхру Сасіма і Андрэя Чыжа — актывістаў незарэгістраванага руху «Зубр».

М. Сасіма і А. Чыж былі абвінавачаны ў дрэнным хуліганстве, якое, паводле слоў сведак, выявілася ў зрыне ўрока ў Баранавіцкім каледжы лётчыкаў прамысловасці, на якім актывісты руху сталі раздзяваць навучным улеткі і прэсу. Напалі, што менавіта ў гэтым каледжы на мінулым тыдні адбылося масавае далучэнне членаў грамадскага аб'яднання «Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі» да руху «Зубр».

Андрэй АЛЕКСАНДРОВІЧ.

Уладзімір ЦІШКЕВІЧ:
«Хачу яшчэ раз
на Паўночны
поліус...»

На мінулым тыдні дзяржаўная станцыя «Паўночны полюс-32» падарыла бедства ў Паўночным Ледавым акіяне з-за расколу льдыні, на якой яна размяшчалася. 12 палярнікаў дзяржаўнага транспартнага верталёта на ЧПШБергені, а сама станцыя спыніла працу на два тыдні раней запланаванага тэрміну.

Сярод удзельнікаў экспедыцыі знаходзіліся два беларусы: урадзнец Віцебска, шпёр грамадзянін Расіі Уладзімір Кошалеў (кіраўнік «ПП-32») і урадзнец горада Беразіно, шпёр жыхар Мінска, супрацоўнік Інстытута зямлёгі НАН Беларусі Уладзімір Цішкевіч.

Паводле слоў У. Цішкевіча, падчас дзейнасці станцыі ён не зазіраў за непрацай, бачыў мядзведзяў, а таксама вывучаў планктон і іншыя марскія арганізмы. Акрамя гэтага, на льдыні яму давялося асвойць спецыяльнасць неспра, дызельста і трактарыста.

Падчас 11-месячнага папярэдняга тэмпература паветра вагавалася ад плюс 1 да мінус 44 градусаў, а хуткасць ветру часам дасягала 27 метраў у секунду.

Асноўнымі праблемамі на ПП былі вечар, які зносіў палатні, надзіраная вада і правалы людзей у пратэіні. Аднак з гэтымі цяжкасцямі калектыў экспедыцыі паспяхова спраўляўся. Толькі раскол льдыні і тарашэнне, якое пачалося пасля гэтага, па не залезаючы ад людзей прычынах прадухіліць не ўдалося. З-за паспешлівай эвакуацыі не ўдалося забары і частку сабраных матэрыялаў для даследаванняў: верталёт проста ё не падняў і заліўні груз.

Як адзначыў У. Цішкевіч, у пачатку эвакуацыі ён вырашыў для сябе, што больш ніколі ў падобную экспедыцыю не адправіцца. Але зірнуўшы з ілюмінатара на лёд, што знаходзіўся ўнізе, біёлаг спыніўся на думцы, што хача ён яшчэ раз у падобны дрэйф адправіцца можна.

Андрэй АЛЕКСАНДРОВІЧ.

Васіль ХРОЛ:

«Гэта нагадвае
камуністычны
махровы
фундаменталізм...»

Пры ацэнцы прадпрыемстваў, якія раней былі дзяржаўнымі, можна ўважліва права «залатой акцыі» для прадпрыемства абаронага значэння, а таксама тых прадпрыемстваў, якія «існуюць вельмі вакула сацыяльнай функцыі». Але калі працяг прыватнага ўжо абдысся, а сёння на любых аб'ектах уласнасці, ці то з долей дзяржавы або не, ўважліва права «залатой акцыі», гэта нагадвае камуністычны махровы фундаменталізм, чаго не павінна быць для прыватна-інвестыцыйнага ў Беларусі. Такое меркаванне выказаў старшыня пастаяннай камісіі па жыллёвай палітыцы, будаўніцтве, гандлі і прыватна-інвестыцыйнага прадстаўніцтва Нацыянальнага сходу Васіль Хрол на пасяджэнні Мінскага сталінага прэс-клуба.

«На мой погляд, права «залатой акцыі», якое сёння існуе, і практыка яго прымянення ў адпаведнасці з указам кіраўніка дзяржавы № 125 ад 1 сакавіка 2004 года ні ў якой меры не палепшаюць інвестыцыйны клімат у краіне», — сказаў дэпутат. З прыняццем указа, адзначыў Хрол, «правільны густы змяніліся ў горны бок у той частцы, што права «залатой акцыі» можа быць уведзена нават на тых прадпрыемствах, дзе адсутнічае доля дзяржаўнай уласнасці».

Ірына САЗАНОВІЧ.

ЗАКУЛІСЬЕ

Наталья Подольская дошла до финала российской «Фабрики звезд-4»

А потом отказалась от участия в проекте,
попасть на который мечтали
тысячи девушек и юношей.

Сегодня на канале ОНТ стартует новая, четвертая «Фабрика звезд». Среди 16 ребят, которые дошли до финала, была и мотилевчанка Наталья Подольская. Та самая, вокруг которой разгорелся скандал во время проведения в Беларуси отборочного национального конкурса «Евровидение-2004». Тогда концерт претендентов на участие в этом престижном музыкальном конкурсе был показан в прямом эфире белорусского телевидения, зрители могли злостно и выбирать, на их взгляд, лучшего исполнителя. Результаты голосования показали в прямом эфире. Победил дует Александр и Константин, второй была Наталья Подольская с 2163 голосами. Но на следующий день на сайте РО «Белтелеком» появились иные результаты, ставшие под сомнение достоверности, первый, показанный на БТ. Новые данные свидетельствовали о том, что Подольская набрала значительно больше — 14506 голосов и опередила победителей.

Отец Натальи Подольской собирался через суд отстоять права дочери на участие в «Евровидении-2004», но ограничился только письмами в Министерство культуры, Белтелерадиокомпанию и Министерство информации. Наталья отказалась ехать на «Евровидение-2004» дублером, как это предполагалось участнице, занявшей

второе место в национальном конкурсе.

Сейчас Наталья Подольская живет в Москве, она студентка Института современного искусства.

Как-то ее подружки-однокурсницы решили поучаствовать в кастинге на «Фабрику звезд-4». В тот день Наташа тоже оказалась в «Останкино». Но по другому поводу: у нее была назначена встреча с композитором. После делового разговора Наташа решила пройти в концертный зал, поболеть за подружек. Петя не собиралась, но стала в очередь за компанию. «В какой-то момент что-то подтолкнуло меня подойти к микрофону», — рассказывает Наташа. — Спела буквально пару строк. И все закрутилось...

Наташа прошла все отборочные туры, медицинскую комиссию, побеседовала с психологом. И оказалась в списке 16 финалистов «Фабрики». «Все всегда нелегко, — рассказывает Наташа. — Меня слушали и Игорь Крутой, и Игорь Николаев, и Виктор Дробыш. Голос — это важно, но не самое главное. Большое значение имеют твои внешность, то, как ты выглядишь в камере».

Вперед Наташу ожидали нескончаемые нелесные в звездном доме, концерты, репетиции и, безусловно, выгодные контракты.

Когда о своем решении не участвовать в «Фабрике звезд» она объявила устроителям шоу, те опешили. «Вы отказываетесь от такого выгодного проекта?» — не могли поверить известные российские шоумены. От Наташи потребовали объяснить причину такого, на их взгляд, странного и неразумного поступка.

— Я изначально не хотела там участвовать, — говорит она. — Но я человек — азартный, решила посмотреть, до какого этапа смогу дойти. Мне кажется, «Фабрика звезд» — это проект для коня. В финале четвертой «Фабрики» вместе со мной оказалась 16-, 18-летние ребята и девушки. А мне почти 22...

Кроме того, я связана контрактом с Белтелерадиокомпанией. Я и мой продюсер Игорь Калинин пытаемся сейчас его расторгнуть. По этому контракту я обязуюсь сотрудничать с НТРК, снимать клипы, гастролировать. Прошло 2-3 месяца, но мне оттуда никто не позволил, ничего не предлагал, хотя столько было обещано. Из-за этого контракта я не могу выйти, теряю столько возможностей, в том числе и участие в «Фабрике». Думаю, у меня все еще впереди. И белорусские телезрители увидят меня в других проектах.

Мария ЭЙСМОНТ.

ОТКРЫТЫМ ТЕКСТОМ

Игрок краплеными картами,

или О штрейкбрехерстве Сергея Гайдукевича

Александр Работай: вы, господин Гайдукевич, явный банкрот, скатились до политического штрейкбрехерства...

Сергей Гайдукевич: вас на пушечный выстрел не подпускают к телевизору, а без меня обойтись не могут...

стойного апологета, чем этот господин! Даже неуспешный обыватель без труда улавливает фальшь и низкое качество аргументации, а злокачественный нарисизм этой личности, замешанный на блефе, невольно вызывает отвращение и неприязнь к услышанному. Очевидно, что задуманная всеобщая идеологизация Беларуси при таком низком кадровом и информационном обеспечении «сканасе», не начавшись, под уполномоченные только оппозиции, но и обнищавшего электората.

Я неоднократно писал о том, что «отработка» С. Гайдукевичем тех или иных тематических заданий на телеканалах ОНТ и БТ в форме живых нападок на политических оппонентов на правлена прежде всего на их дискредитацию, снижение рейтинга и процента избирательности. Но тут хочется воскликнуть: а не о себе ли господин Гайдукевич ведет речь? Несмотря на свое «бескорыстное» рвение в службе Царю и Отечеству», он, начиная с 1996 года, так ни разу никуда не избрался (вернее, никуда не прошел по результатам голосования). Даже не попал в Минский городской Совет, хотя на это работала вся партия. На парламентских выборах 2000 года он

занял последнее, четвертое место. Президентские выборы 2001 года и его 2,45% я вообще оставил без комментариев. Это был полный провал.

За всю историю ЛДП под его руководством было избрано не более семи человек в местные Советы во главе с председателем Гродненской областной организации С. Ковалем, которая насчитывает 3500 членов ЛДП и которая, кстати, в полном составе выразила вотум недоверия Гайдукевичу. В Парламент представителей в 2000 году прошел только А. Ваганов, и то когда публично отмежевался от обанкротившегося вождя. Последние выборы в местные советы были полностью провалены. Все необходимые данные можно получить в Центризбирком.

Словом, вы, господин Гайдукевич, полнейший банкрот. И как говорится, чья б корова мыла а ваша — помогалась б... Во всех прошедших избирательных кампаниях Гайдукевич избегал встреч со своими избирателями и массовыми аудиториями. И это объяснимо. Низкая компетентность, косноязычная речь, незнание предмета, страх перед умными вопросами и умными людьми.

Его ничем не обоснованные заявления о 110 кандидатах в де-

порядочные люди давно его раскусили.

Можно по-разному оценивать те или иные оппозиционные группировки и партии, но несомненно одно — белорусские демократические круги и общественность имеют серьезные международные контакты, способные оказать на внутриполитическую ситуацию и на развитие гражданского общества. Многие лидеры того или иного крыла оппозиции неоднократно избирались в парламент, занимали высокое положение в государственном аппарате, участвовали в выработке экономической и социальной политики страны. Социальные из них имеют богатый опыт международных контактов. В демократической оппозиции достаточно высокообразованных людей, принадлежащих к белорусской культурной и научной элите. Они целеустремленны, имеют серьезную волевою закалку, пройдя через различные репрессии. Чего не скажешь о С. Гайдукевиче... С этого «борца за демократию», как известно, не упал ни один волос.

Исходя из вышеизложенного, считая своим долгом обратить внимание общественности, дипломатических миссий и независимых СМИ на следующие факты. 1) Деятельность Гайдукевича никоим образом не имела ничего общего с реальными оппозиционными организациями. Очевидно, что это послужило основным мотивом для тех, кто защитил его от последствий отстранения с поста председателя ЛДП, переступив через закон. 2) Я предполагаю, что одной из причин, побуждавших Гайдукевича вести себя так, является обеспечение своего «ухода» от многочисленных кредиторов и невыполненных обязательств перед доверчивыми бизнесменами. И последнее. В этой игре краплеными картами он пытается заслужить от представителей власти пропуск в парламент, а спекулируя на порядочности и слабой информированности дипломатического корпуса, особенно стран Шенгенской зоны, сохранить свой статус и влияние. Но после ухода от него основной команды международных отношений оказались только на бумаге. И хочется воскликнуть: «Люди! Смотрите! Король-то голый!»

Александр РАБОТАЙ,
подполковник запаса.

Надвор'е

У Мінска сёння ўдзень чакання — 2...0, уначы — 6...4, на працягу сутак — без ападкаў; у Брэсце ўдзень — 2...0, сонечна, уначы — 5...3, без ападкаў; у Гродне ўдзень — 3...1, сонечна, уначы — 9...7, без ападкаў; у Віцебску ўдзень — 3...1, уначы — 3...1, на працягу сутак — без ападкаў; у Гомелі ўдзень — 1...+1, уначы — 4...2, на працягу сутак — без ападкаў; у Магілёве ўдзень — 3...1, уначы — 5...3, на працягу сутак — без ападкаў.

www.meteo.by

Пейджинговую связь
редакции обеспечивает
МОБИЛКОМ
пейджинг-система
(017) 222-46-51
(017) 222-46-52

ОСОБЫЙ ВЗГЛЯД

Еще раз про газ

Владимир ГЛОД

На фоне того, что говорили о России и ее президенте Александр Лукашенко на знаменитом совещании со своим правительством по поводу перекрытия Москвой газового вентиля, все остальное просто меркнет. И в самом деле, кто еще из серьезных политиков может позволить себе столь обидливо и запальчиво воскинуть: «Хочет Путин, чтобы мы платили эти деньги, то давайте соберем их от ласкара черныбыльцев, от тех, кто гнил в окопах. Неужели мы не соберем эти 200 миллионов долларов? Соберем и снимем эту проблему, и нами перестанут манипулировать и шантажировать?»

Естественно, что аналитики сосредоточились именно на этом аспекте газового конфликта. А вот другой аспект газовой войны — Москва и Минск — международный — обсуждался уже как второстепенный и как-то ускользал. А между тем, на мой взгляд, сегодня однозначно не скажешь, что больше ударит по перспективам белорусского правительства — неурядицы с Россией или с Западом?

Не знаю, все ли, кто следил за московско-минскими перипетиями, обратили внимание и на то, как Александр Лукашенко — человек, по его собственным признаниям, моментально невосприимчивый к западным ценностям («Я свой народ за цивилизованным миром не поведу»), вдруг забеспокоился о «жирюших» немцах и французах, а также не жалующих его поляках, литовцах, чехов, словаков, венгров. Уже теперь, услышав из уст А.Г. его слезливые стенания по поводу несчастных «буржуев», которые по вине «Газпрома» и предпринятия свои останутся, и через сутки-другие замерзнут и перемерзнут. Кажется бы, так ли и надо. И в самом деле, с чего бы это их жалеть. Вель живут они на том самом Западе, который, по неоднократным утверждениям г-на Лукашенко, «нас не жалеет», в российской оппозиции, на которую может налететь лишь наивный человек и которую правитель Беларуси обычно вспоминает лишь с заметным сарказмом: мол, ждите, «затравим нас немцами».

Получив соответствующую «указку», государственные СМИ буквально обрушили на наши глаза и уши устрашающие сюжеты: то немцы, то поляки, то литовцы и другие получатели российского газа в правдивом гневе требуют от Москвы немедленно открыть газовый вентиль. «Газпром» постоянно грозит неустойками, штрафами и прочими карательными мерами. Дел доходит до дипломатических демаршей. Представители немецкого «Рургаза» спешат в Москву за сатисфакцией, сам Владимир Путин звонит польскому президенту Александру Квасьневскому, обещаясь...

Поляки осуждают своего премьера, левое правительство которого поставило страну в полную зависимость от российского голубого топлива. И в самом деле, для Польши, по сведениям СМИ, этой страны, проблемы доставки газа становятся очень серьезной — от 30 до 45 % газа (по разным источникам), который используют поляки, идет через белорусскую трубу. Закрытой ее — и баста. Ибо через украинскую трубу можно прокачать лишь шестую часть того, что обычно транспортируется через Беларусь. В итоге Польша пострадала бы больше других клиентов «Газпрома».

Вот, оказывается, до какого столпотворения и до каких всемирных неурядиц довели эти неумехи из «Газпрома»! Весь мир, выясняется, обеспокоен, обескуражен и искренне сочувствует этой стране. Минск, который, понятно, ни при чем. Ведь с ним никто на Западе никаких соглашений не подписывал. А посему — все упреки, все негодования адресуются в адрес российской компании.

С юридической точки зрения это так. И немцы, и поляки, и все остальные знают не знают какой-то «Белтрансгаз». У них договоры исключительно с «Газпромом», в которых вообще нет ни слова о Беларуси. И Беларусь может транспортировать свою часть газа. А значительная часть из 2,3 миллиарда долларов, которые вкладываются в строительство нового газопровода, пойдут в карманы украинских рабочих. Так что и здесь Беларусь оказалась обманной.

Как и названная. Пока — только Москвой. А завтра? В Польше уже раздаются голоса тех, кто требует от правительства незамедлительно возобновить переговоры с Норвегией, которая тоже может транспортировать свою часть газа. А это означает, что финансовые потери ожидают не только «Газпром», но и белорусскую кассу, которая может не дотянуть до определенной суммы комиссионных за перегонку голубого топлива. А имидж Александра Лукашенко, с которым у многих поляков ассоциируется нынешняя Беларусь, в очередной раз был сильно подорван. И это, возмущенно, только начало потерь. Больших и серьезных.

— на первом месте национальные интересы, а общедемократические — на втором. И в самом деле — все это время «Рургаз» практически ни разу не имел головной боли, подобной той, которая была в пору постоянных отключений газа, экспортировавшегося через Украину.

Возможно, многие уже успели забыть о том, что не кто иной как Александр Лукашенко во второй половине 90-х годов постоянно подчеркивал: Беларусь, в отличие от Украины, дает гарантии безупречной поставки голубого топлива из России в Германию и еще далее на Запад. И так тогда было на самом деле. Во многом благодаря белорусской стабильности и увеличивалась доля транспортировки газа из России западные страны именно через Беларусь.

Но первый «газовый» звонок, вне сомнения, заставил западных партнеров «Газпрома» призадуматься. А что если ситуация повторится? И кто все же в этом виноват? Москва или Минск? Конечно, западные в Беломанской или неумехи-упрямы, которые довели до заподозрений и постоянному отсужению патежей? И насколько хороша стабильность по-лукашенковской? И не пришла ли пора повлиять на свой власти, чтобы они плотнее заглянули в белорусскую ситуацию? Президент Беларуси, которому в чужие никак не откажешь, понял это сразу. Волнуется, а вдруг Москва сделает его «стрелочником» во всей газовой истории — и не только в глазах россиян, но и их партнеров по бизнесу? И что тогда? Вот почему и была так постыдная газопроводная кампания защиты жителей западных стран. Мол, мы здесь ни при чем — это все Москва и все претензии — исключительно к ней. Мы же хорошие и винны в случившемся нашей нет. Нас тоже обидели, как и вас...

Понимает Александр Лукашенко и другое — газовая коллизия может быть лишние козыри «Газпрому» в поиске наиболее выгодных форм экспортных поставок в Европу. Уже теперь, по словам заместителя председателя правления российского газового монополиста Александра Рязанова, рассматриваются альтернативные маршруты через Молдову и Украину, а также сооружение в перспективе Северо-Европейского газопровода по дну Балтики, сроки ввода в эксплуатацию которого Россия намерена максимально ускорить. Опасаясь остаться ни с чем, Минск предпринимает перспективно наращивать объемы перекачиваемого через территорию Беларуси российского газа, экспортируемого в страны Западной Европы. Белорусская сторона не исключает увеличения его объемов до 100 миллиардов кубических метров газа в год в ближайшие пять-семь лет. Российские эксперты полагают: согласен «Газпром» на такой вариант, основой которого является увеличение доли белорусского газа в европейском рынке — к примеру, в ближайшие два года дополнительно проложить 5-6 миллиардов кубических метров газа.

К тому же теперь все идет к тому, что Украина и Беларусь как бы поменяются местами. Именно Украина в глазах западных партнеров «Газпрома» смотрится гарантом стабильности. Даже неважно на то, кто победит там на предстоящих президентских выборах. Стратегическое содействие России, Украины и Германии в создании международного консорциума по развитию газотранспортной системы и управлению ею дает украинской стороне гарантии экспортных поставок через ее территорию на период до 30 лет. Понятно, что деньги за транзит, которые пойдут в государственную кассу Украины, не покажутся лишними никому, кто бы ни стал у руля этого государства. А значительная часть из 2,3 миллиарда долларов, которые вкладываются в строительство нового газопровода, пойдут в карманы украинских рабочих.

Так что и здесь Беларусь оказалась обманной.

Как и названная. Пока — только Москвой. А завтра? В Польше уже раздаются голоса тех, кто требует от правительства незамедлительно возобновить переговоры с Норвегией, которая тоже может транспортировать свою часть газа. А это означает, что финансовые потери ожидают не только «Газпром», но и белорусскую кассу, которая может не дотянуть до определенной суммы комиссионных за перегонку голубого топлива. А имидж Александра Лукашенко, с которым у многих поляков ассоциируется нынешняя Беларусь, в очередной раз был сильно подорван. И это, возмущенно, только начало потерь. Больших и серьезных.

«Аналитический мониторинг СМИ»

СКАНДАЛ

Рыцары пал забаронай?

Ярослав ЧАПЛЯ

Власти Риги запретили традиционное шествие в честь легионеров СС

Крикет является популярным видом спорта в обеих странах, и уже начался сезон индийской сборной в Пакистане: купили билеты несколько тысяч индийцев. Как отмечается, многие из них посетят Пакистан в первый раз. Кроме того, как сообщает BBC News, в рамках мер по смягчению конфликта накануне была достигнута договоренность о запуске второго трансконтинентального автобусного маршрута — он свяжет пакистанский город Хохрпур провинции Синд и индийский Мумбаи, штат Раджастан.

метров и состоят из 91 шестиугольного зеркала, которые все вместе образуют гигантский шестиугольник. Бюджет строительства составляет 30 миллионов долларов. СЛТ является международным проектом, и в его создании принимают участие ученые из Германии, Голландии, США, Новой Зеландии, а российская сторона предоставляет зеркала для телескопа.

Телескоп позволит астрономам наблюдать звезды и галактики, свет от которых в миллиард раз слабее того, что можно видеть невооруженным глазом. Примерно с тем же успехом можно попытаться рассмотреть пламя свечи, зажженной на Луне, говорится на официальном сайте SALT.

пастаяннае месца жыхарства. Ім у радыусе прыкладна 150—200 кіламетраў ад Котласа павінны

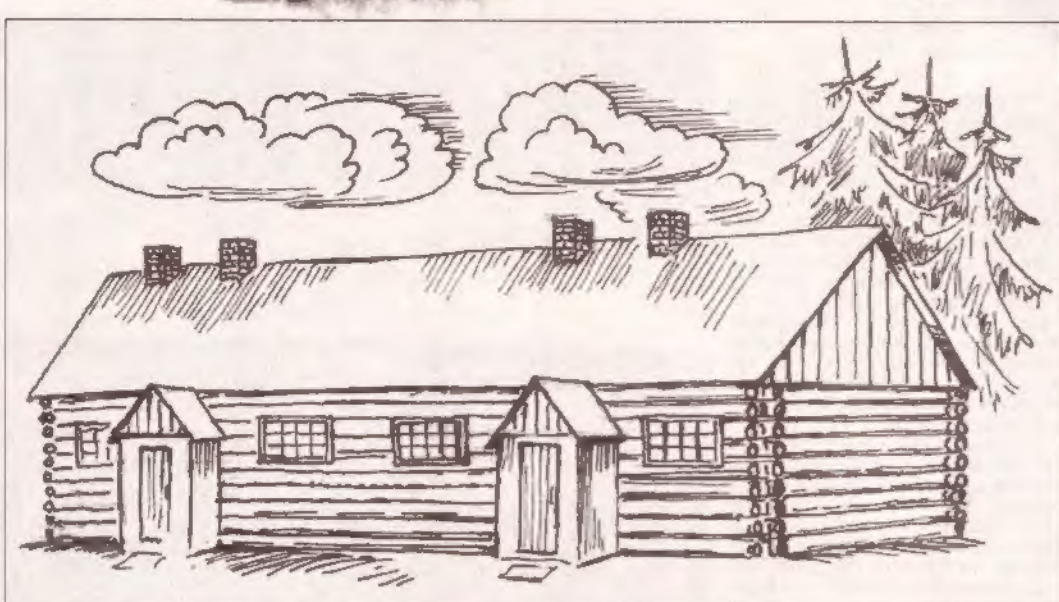
Забесмячэнне прадуктамі харчавання перасяляўцаў на час

Яраслаў ЧАПЛЯ

Сацыялістычны капёл

(Заканчэнне. Пачатак на 3-й стар.)

Мне памірае трэцяга марта —
Этот день не забуду вовек,
Как резко горячие слезы
Пролетели над моим челом.
Было пасмурно серое утро,
И пред ним все ту ночь не спала,
Я в мешки собирала хозяйство,
Что десятилетия лет нажила.
Чул! Послышалось фырканье коней,
Под полозьями снег заскрипел —
Этот мигиш подвоям за нами,
И прощальную песню кто-то вел.

Прыкладна такое жыльё будавалі сабе спецперасяленцы ў першы год свайго знаходжання на Поўначы.

Рэканструкцыя Валерыя ВЯРЦЕЙКІ.

А у нас дзясяткі многа,
Всё в суконных ідышках.
Выпалілі таталітэч,
На голых кулаках.

Або такая прыпеўка:

Эх ты, Сталін, эх ты, Сталін,
Што ж ты мне рабіў!
Сам ты едзіш, кроў хочаш,
А нам ілліх закруці.

Хто ведае, можа за распяванне
такіх песень і прыпевак не
адліч чалавек перасяленцаў з барака
спецпалітвы ў барак ГУЛАГа.

Паўночны «інтэрнацыянал»: дні і пакеты

Вясня 1931 года (як, зрэшты,
і 32-га) выдадзены талонаў. Ды
вырабляўся лес, які за зямлю па-
губіў стотыя народы. Збіралі бя-
розавыя пупышкі, перлі іх, да-
валі мукі і пясч з гэтага месца
ляшчэні. А яшчэ ўдальвалі
траву, на ножкі — пупышкі,
якое называлі пясчкі. Гэта пу-
пышкі, які і барозавы, ішлі на
кашу, а я галод быў невынос-
ным, то я і сырою елі.

Відав, маштабы людской
трагеды праявіліся ў тым, ка-
кімі ўдзельнічалі ў гэтым па-
кіроўніцтва ГУЛАГа, бо ў ла-
дарных запісках у ЦК ВКП(б)
РКП яно пісала: «Са жніўня
1931 г. ...станавіцца спецперася-
ленцаў у лясной прамысловасці,
асяляючы ў лясной вобласці і
Паўночным краі, рэзка пагор-
шылася. Усёмоў ЛІП (лес-
прамысловае — Я.Ч.) — азначаны
выпадкі ўжывання ў ежу розных
негледных суратаў, а таксама
паданне катой, сабак і трупай
жывёл. На гэце голду мей
меса самозабойства, павялічы-
лася злыдзінства. Галодныя
спецперасяленцы крадуць хлеб і
скажуць у навакольнай на-
сальніцтва, у прыватнасці, у ка-
ляскаў. Зніжэнне спецперася-
ленцы не ў стане выпраўіцца
норму ў і адпаведнасці з гэтым
атрымліваюць зменную коль-
касць прадуктаў і становіцца
зусім непрыдатнымі. Адна-
чаны выпадкі смерці ад голду
спецперасяленцаў на вытвор-
чым і адрасу пасля вяртання з
работ».

Разумуючы, што «кулак»
харчу не наважыцца, кіроўніцтва
спецпалітвы пачало стварыць
пры іх сельскагаспадарчай ар-
целі. Яны павінны былі забяспе-
чыць высланых мясам, мала-
ком, бульбай, гароднінай. Пера-
сяленцы атрымалі насенне, у
пасекі пачалі садзіць карто-
каны, свіней. Дзякуючы гэтай
скайне з'явілася работа ў люд-
зей старошага ўзросту і не
малда мошана здарова, якія не
маглі працаваць на лесараспра-
цоўках. А гэта значыць, што і
яны ўжо атрымлівалі паек большы
— не як утрыманыя, а як ра-
ботчы.

Былым сялянам дазвалялася
займацца ляды пад свае атаралы.
А для гэтага, прыйшлі да выно-
сы чыноўнікаў, без асаблівых ула-
снасцей усе ж не абыходзілі. Наконт
не быў падрыхтаваны спецыяль-
ны дакумент. Высланыя ся-
м'я матло належалі: «коней — 0,5,
кароў — 0,4, вупражы, саней і
вазоў — па 0,3 камплекта, плугу
— 0,25, барон — 0,1, коўс — 2,
сярпоў — 1, матыг — 1, рыдлёвек
— 1, сіджэр — 1, піп папярочных
— 1, піп папярочных — 1, ро-
знага лясцёва-сталярнага і ка-
вальска-сялярнага інструмента
— на 15 рублёў». Зварыла ж у не-
кага галава стварыць такі ўзор
бюракратызму і бюзжэнага
глупства!

Жыццё перасяленцаў памалу
пачало наладжывацца. Людзі мелі
свой кул, дзесяці ў 1933 годзе ім
ужо пачалі плаціць за работу гра-
шныя. Дзеці вучыліся ў школах,
самых лепшых з іх накіроўвалі ў
тэхнікумы, пасля якіх яны павін-
ны былі вяртацца ў свае лес-
прамыслова. Ліччы ў 1933 годзе
змянілася навіной было, што хло-
пец з дзяўчынкай пабраліся. А ў
першыя гады высылкі, ці любі-
ся, — пятае ў іх свай суб-
сясідніку, — маладзіцэ жа многа
прыехаў разам з бацькамі. Не,
казалі нам, у Беларусі іх не было.
У 1933 годзе адкрыўся дзіцячы
дом на 50 сірот з ліку
высланых. На кожнай рабоце ў
лесі і лесабіржах — шматлетар-
ных плошчак, прызначаных для
накаплення і частковай перапра-
цоўкі прэцэнаў, разгарнулася
шырокае сацыялістычнае спа-
борніцтва... А вось святы па-
спраўдзана не святкавалі шмат
гадоў. У сярэдзіне трынаццата-
га, у леспрамысловаўскіх клу-
бах пачалі праводзіць урачыстыя
вечары з нагоды рэвалюцыйных
свят, навед для Парыжскай ка-
муні, але ў душы перасяленцаў
гэтыя дні пазначаны не былі,
таму ад іхніх дзяў яны нічым
не адрозніваліся. Праўда, афі-
цыйна яны лічыліся нерабочымі,
і дзе-нідзе людзі сапраўды ад-
пачывалі. Але часцей за ўсё мена-
віта ў гэтыя дні выходзі на работу

былі спотраўніцтва, бо
адміністрацыя леспрамыслова
плаціла па двайным тарафе.
Хачу толькі ўспесі адно
ўдзячненне. Рэвалюцыйныя
сваё перасяленцы не адлічалі
зусім не таму, што былі «кула-
камі», іх жыццё на высылцы да
канца трынаццатага было
фактычна барацьбой за існа-
ванне, а маральна прыгнечанаму
чалавеку, як вядома, не да свят.
Нават Вялікізень Каляды,
сваё свай скарбінні, свай па-
вешчэні, і ва ўсім хрысціянскім
вешчэ, тут таксама праходзілі
амаль незаўважна. Хіба што хто-
небудзь трапіў у хату да мяс-
ных жыхароў. Тады хоць насі-
ся мог ад пуза.

Пра ўзаемаадносіны бела-
рускіх сялян з мясцовымі варты
пагаварыць асобна. Гэты тэма —
адна з нямногіх светлых у раз-
мове пра жыццё нашых землякоў у
Котласкім краі.

Перасяленцаў мясцовы люд
назваў «муленамі» — па-тутэй-
шым значыць — няшчасныя.
Але да пасажыра першых эва-
каваў аднесліся насцярожана, а
многія і з бяздоў. Што вы хоча-
це — жылі вёскі спакойна вя-
камі, стварылі дзякуючы ад-
носнай ізаляванасці ад вялікага
свету сваю мікракультуру,
маючы свой, дзяўчынскі, непахі-
саны ўсёмоў жыццё. А тут — такое
нашчэе розных народаў, быццё
Вавілонская вежа ўпала на
барагі Дзвіны. Было ад тако ар-
хангелскаму мужыку зацікава
сваімі вартымі, каб прыгледзе-
цца, зразумець, які павольнік сабе.
Тым больш што прапаганда
зрабіла сваю справу: для яго ўсе
гэтыя людзі, незалежна ад на-
цыянальнасці, былі ворагамі на-
рода, якія да самай высылкі пілі
кроў батракоў і белятны.

Ды надоеў тое прапаганда ў
святлоўны сяляны, які іхніх
слухаў, а свой розум меў, не
капітаў — памінікаў камоў
«кулак» — такія самыя
прашчальнікі, які і ён сам, які жыў
з мазаля. Ён адваў належнае
акуратнасці павольнік немішу,
раманісці беларусаў, голнасці
данскіх казкоў... Не мог толькі
згубіць у толк, які людзі ў бела-
чых стакаліна п'юць вадз, у
якой ужо чалавек дзесяці абміль-
рукі — не і п'яніцка, і жываты ў
іх не баяліся.

І неўзабаве менавіта ў на-
вакольнай вёскі пайшлі пера-
сяленцы шукаць партнёрку. Аліны
абмывалі ў мясцовых жыхароў
які-небудзь рэч на мукі ці
крупы, іныяны паскалі да іх
сваіх малых жабравач, і тыя
забывалі прыносілі і хлеб, і буль-
бу, а то і кавалек пірага, трэція
хаваліся ў іх ад «памочнікаў»,
або як іх ішчэ называлі «заба-
каў» — памінікаў камоў.
данта, якіх шукалі ўсёмоўны,
чывертыя тралі ў сродзіяныя
зімовыя ночы... Якія формы ні
мелі адносіны мясцовых жыха-
роў да перасяленцаў — міласэр-
насці ці галіцэ-мянінныя,
леся палювыя архангелскі
мужык выратаваў ад смерці не
адну душу, чужую ў гэтым краі,
ён лапамо прыязым ужыўся ў
новыя абставіны, навуачу
ладзіць з паўночнай прыродой.

Але няправільна будзе га-
варыць, што перасяленцы і, у
прыватнасці, з Беларусі толькі
«брані» і нічога не адвадзілі
мясцовым сялянам. Тыя, пакуль
«раскулачаны» не пачалі
сідзіць бульбу, не ведалі, як яе
на полі дзяляць. Як кінуць,
бывала, насенныя клубні ў
зімля, так да капання ўжымаў
мужык не паказваюча, хіба што
толькі для таго, каб ледзь у асо-
там вырваць. А пра акупаванне
ніхто панішчы не меў. Не бачылі
тутэйшай атарды ні морквы, ні
буракоў. А як пачалі перася-
ленцы паміраць сідзіць — тут мяс-
цовыя людзі ўздыхаліся не на
жарт — што вы ўсім каму-
ствам дабрую зямлю губіце!

Затое цяпер на тэме кар-
ных жыхароў звычайныя сталі
сідзіць з паміраў і баршч, а на
сталі тутэйшай беларусаў —
губілішчы — сун з малыхзенькіх
барачкоў і рыбнік — пірот з
рыбам. Толькі вось дражні ў се-
м'і паўночнікаў за яду ніяк не
прызнаюць...

Кліймо на ўсё жыццё

Але вернемся ў трынаццаты
гады.
Плён праймы спецперася-
ленцаў будз адважыны: колькасць
выскажэннага лесу, які
пастанавілі на патрэбы інду-
стрыялізацыі, усе павялічвалася,
значыцца больш пачалі прадаваць
і за мяжу. Але леспрамыслова
Котласкага раёна атрымлівалі
ўсё новыя і новыя ін'екцыі рабо-

чай сілы. У Беларусі, які і ў
іхніх раёнах краіны, ніяк не
маглі вынішчыць пад карань
«кулацкае племя», выяўлялі ўсё
новыя і новыя кулакоў і палку-
лічнікаў, тутэйшыя са спе-
цыялізацыяй па маршале Бела-
русь — Котлас — прывіталі
курсыраваць. Відав, апошняй
хвалы высылання беларускіх
сялян у Архангелскай краі
прыйшліся на 1935 год. Толькі
цяпер палітыка каланізацыі гэта-
тэра рэжым вярнуўся ў пачат-
на. Перасяленцам ужо дазваля-
лася браць з сабой коня, з нека-
рых раёнаў прывозілі і кароў.
Да таго ж людзі прывязалі на
больш-менш жывыты іх папа-
рэзнікі мясцы. А значыць, і
фізічныя, і маральныя страты
яны мелі меншыя.

На 1 студзеня 1941 года ў Ар-
хангелскай вобласці знаходзі-
лася 40.066 спецперасяленцаў —
8.268 сем'яў. Акуратысты з
НКУС пачалі высланых і па-
нацыянальнасці. Палікаў
32.828 чалавек, з'яўляў 11, у
раінаў — 1.692, немцы — 81,
беларусаў — 4.850, іных — 623.
На жал, аналігачная гі-
стэтыкі ні за адліч з трынаццата-
гадоў у Архангелскай архівах
мне знайсці не ўдалося. Але я
перакажам, што ў звычак
1931—1939 гады мелі ў графе
«беларусаў» было б мінімум на
тры, а то і напаловіну вышэй-
шай. Што ж датычыцца вялікай
колькасці палікаў, якія зна-
ходзіліся ў Архангелскай воб-
ласці ў 1941 годзе, то зразумела,
што апынуцца ў іх далаво ме-
васень 1939-га.

Нямецка-фашысцкую нава-
лу былі «кулак», а цяпер ра-
ботчы леспрамыслова, успры-
млі гэтак жа, як і ва ўсёй краіне, —
з наважысцю да ворага, з жада-
ннем кожна дэмагича. Чырво-
най Арміі, вядома, было б
наіўным сідзіць, што сярэд
перасяленцаў не знаходзілася
ніводнага чалавек, які б не жадаў
і перамогі Гітлера. Але калі такія і
былі, гаварылі мне ў Котласе,
у толькі з ліку людзей старошага
пакалення. Малады, якія хоць і
насліду ў сабе кроўку на свецкую
ўладу, тым не менш, не дзівячыся
уласнай гаспадарчай так моцна,
як іх бацькі, мелі іншую псіхалогі-
ю — назваў яе прыват-
наўласніцкай не мог бы нява-
сць здымаць вораг — перажыўша
капіталізм, адука-
ваныя, і органы ўлады, бо ў вей-
ка мужчын-спецперасяленцаў
пабраві ў 1942 годзе — калі ў Чыр-
вонай Арміі добрых узбрэсанняў
не хавалі і па гэтай прычыне іх
было патрэбна новае «гар-
матнае» мясца. А «кулак»
сідзі, які іх бацькі, лічыў са-
часнае трапіць на перадавую. Ад-
сюль кожная сям'я спецперася-
ленцаў паслала мужчыну, а то і не
аднаго, на фронт. Замест мношч
іх назал прыйшлі пахавальныя.
М.П.Войшч пераканана тавару
капіталізму ліку беларусаў, якіх
сяленцаў не было ніводнага
здарэнка. У Мікалая Піліпавіча
наконт гэтага, вядома, няма ня-
кага афіцыйнага заключэння, ды
і наўрад ці хто яго калі-небудзь
рабў, але як не верыць майму
убоўсідніку, хто лепш можа ве-
даць, хто раўскаў, іх настрой і
іх думкі.

Увогуле, у памяці мясцовага
населення нашы суайчыннікі
сваёй праўсавісцю, сумленнасцю
до, адкрытасцю пакінулі самую
добрую памінь. Калі я пачаў
работу над гэтым нарысам за-
вершаў, у якіх сяліне з-пал
Мазыра, Оршы ці Дрыбіна ў-
ступалі лепшымі работнікамі і
лепшымі суседзямі. Дзеці «кула-
каў» зьяўляліся праймы Сталіне па-
чалі займацца кіраўніцкія наслы,
у тым ліку і выбаранні, і калі бе-
ларуская сям'я перабралася ў
іныя месца, яе праводзілі, як
правіла, са шкадаваннем.

Зара ў нарымагаспадарчым
комплексе Котласа і Котласкага
раёна працуе ўжо трэцяе пака-
ленне беларусаў, на палкоўдзе
завершаў. Многія з іх ні разу не
былі на радзіме продкаў, і ніхто з
іх не ведае беларускай мовы.
Таму і беларускую перыёдыку —
часопісы «Работніца і сялянка»,
«Вожык», газету «Звязда» —
10—15 гадоў там чыталі ў
своіх родных краінах, іхны па-
каленні. Яны хацелі б пачаць
і мастацкую літаратуру, але дзе
яе маглі ўзяць? У Котласе кніг на
беларускую мову не прадавалі, у
Архангелскай цэнтральнай
кнігарні я знайшоў толькі та-
нятыкі зборнік вершаў тады, які
на Беларусі і тады і сёння вядо-

Калі дзеці спецперасяленцаў
спыталі нека свайго
настаўніка, за што пакутуюць тут
іх бацькі і яны самі, той адказаў:
гэта — сацыялістычны кацёл, і
хто ў ім пераварыцца, той будзе
спраўдзана саўсім грама-
дзянінам.

Як крыўда, што мы забудлі
стоты жыццё ў ўтробілі стоты
гадоў, пераварываючы, пера-
жываючы, перажываючы
алін аднаго, замест таго каб бу-
даваць нашу Беларусь па на-
туральных чалавечых і эканамі-
чных законах.

Як крыўда!

Суд

Данкову сели на «хвост»?

Решением суда
Московского района столицы
подлежат конфискации
и обращению в доход
государства столы для игры
в покер и рулетку,
принадлежащие
УП «Данков-клуб».

Во время проверки финансо-
во-хозяйственной деятельности
клуба стражи порядка выявили
нарушение секрета презента:
столы в зале казино, на которых
велась игра, не были зарегист-
рированы в налоговой инспекции.
Что и стало основанием для суда
принять решение о конфискации.
К слову, стоимость игровых
столов превышает 15 тысяч дол-
ларов.

За комментарием репортёр
«Народной воли» обратился к
владельцу клуба Юрию Данкову,
тут-то и выяснилось, что о
строгом решении суда бизнесмен
узнал от журналиста.

Я знаю, что была проверка,
— говорит Юрий Петрович, —
наш представитель был в суде, но
почему мне ничего не сообщили?
Буду разбираться. Столы мы при-
обрели в лизинг. Вообще я считаю
происшедшее недоразумением:
все случилось по вине одного
из сотрудников, который оши-
бочно написал не тот инвентар-
ный номер. Безусловно, будем
оспаривать решение районного
суда.

На вопрос, не смущает ли его,
что проигнорировать клубу проводили
сотрудники Управления по борь-
бе с организованной преступнос-
тью, Данков ответил:

— Кто нас только не проверят!
Не знаю, какую организацию по бор-
ьбе с преступностью они искали в
моем клубе. Может, просто хоте-
ли на «хвост» сесть?

Виталий ЧИЖОВСКИЙ.

12 сакавіка

ПЯТНІЦА
Уск. 6.32 Зах. 18.09
Даж. дня 11.37
Апошняя квадра
13 сакавіка

90 гадоў з дня нараджэння
У.С. Клішчова (1914—1978),
беларускага паэта

Зноў убачым дружнінкіў

Усё новае — добра забытае старое. Што і пацвярджае сучасная
практыка адраджэння добраахвотных народных дружын, без якіх,
відав, наша дзяржава, узброеная міліцыя, не можа справіцца з
крадзякамі, хуліганствам, п'янымі дэмамі з панахоўскай ды
іншымі антыграмадскімі прамывамі.

Першыя адраджэнныя народныя дружыны зарэгістраваны сёлета ў
Оршы — адным з найбольш хрыманягных таваруў Беларусі. Пакуль
такіх дружын 14, але на палкоўдзе — яшчэ 5. Агульная колькасць дру-
жынінаў складала каля 100 чалавек. Найбольш масавыя фарміраванні
— на прадпрыемствах, дзе ёсць вострая патрэба ў барышце з «несу-
намі» — на камбінаце хлебапрадуктаў, малочным камбінаце і г.д.

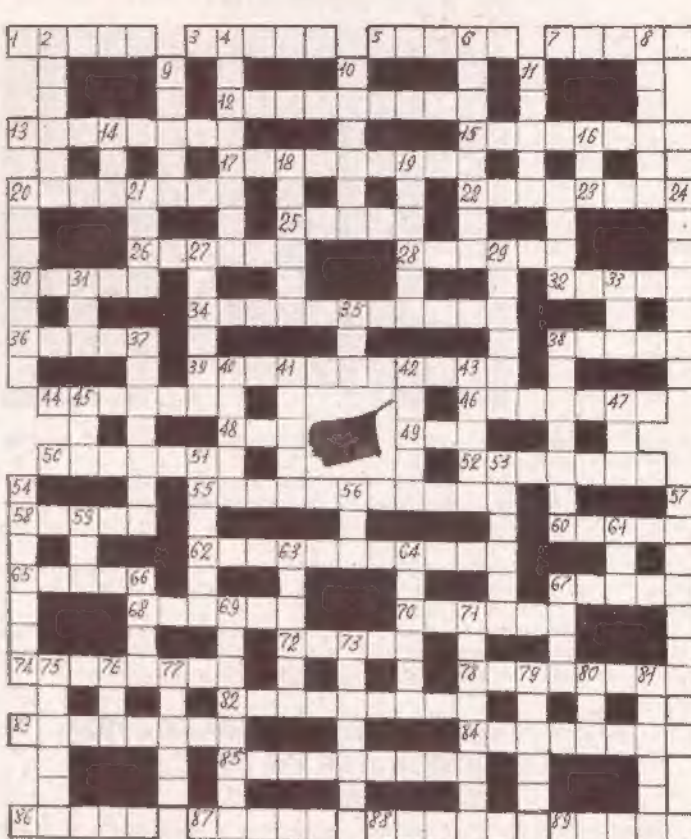
Крыжаванка

Па гарызанталі:

1.Стройнае
спалучэнне некалькіх (ад трох да
шасці) гукіў. 3.Вінтоўка з пака-
раным сталом. 5.У матэма-
тыцы, фізіцы: месца, якое не
мае вымярэнняў. 7.Перыядычны
друк. 12.Устойлівая парадка-
з'ява, скола. 13.Вялікая лжка
для налівання стравы, падліч-
ня тэста і іншага. 15.Звязаны з
ганілем у розніку, г.зн. пагнуты.
17.Тое, што і абарыты. 20.Пра-
грасіўны грамадскі дзеяч,
распаўсюджвальнік перадавых
іспавяданняў і асветы. 22.Чалавек
з хваравітай цятай да ўжывання
наркатыкаў. 25.Не звязаны з
прадпрыемальніцкай дзейнасцю
прыбытак ад капіталу, маёмасці
або зямлі. 26.Нечакана, неспад-
зявана. 28.Апошняя эпоха ка-
меннага веку. 30.Выпуклы або
ўвагнуты аптычны шкло.
32.Самы вялікі крыўнасны
сасуд, які ідзе ад сэрца і забяспе-
чвае ўсе органы цела кроўю, ба-
гатай кіслародам. 34.Частка кон-
скай вупражы — спецыяльная
падушка на спіне пад пасак.
36.Баварыяная тканіна з гладкім
бліскучым бокам. 38.Марка фо-
таапарата. 39.Нечакана ўпадзі
на спільны месцы. 44.Асоба, якая
выступае на судзе ў абарону
каго-небудзь. 46.Мужычынскі
імя. 48.Сістэма дзяржаўных або
грамадскіх парадкаў. 49.Па-
сёлішча на Каўказе і ў Сярэдняй
Азіі. 50.Рысы твару. 52.Буйны
населены пункт у Саратаўскай
вобласці. 55.Паслядзі. 58.Не-
даставак дужы. 60.Лішні кло-
пат. 62.Пачаўшы есці, адчуць
смак. 65.Малая трава, якая
вырасла на месцы скошанай у
той жа год. 67.Рэлігійнае служ-
жанне багаству і звязанае з
гэтым абрады. 68.Свавольнае
беззаконнае дзеянне. 70.Чалавек,
які ўвоўны час займаўся чым-
небудзь не для заробку, а па ахо-
ве. 72.Пісьмовы дакумент на
выдачу або атрымання чаго-не-
будзь. 74.Народнае гуляньне —
маскардад з танцамі, гульнямі.
78.Капчэныя зальніцы з
вайсковай службы. 82.Асоба,
якая арандуе зямлю і іншае.
83.Павольны колькасць асоб, уста-
ноўленых на штат. 84.Пазбаўлены парадку, пера-
блытаны. 85.Горад у Ленінград-
скай вобласці. 86.Доўгая ворука
з пятай на канцы для лоўлі
жывёл. 87.Раптоўны моцны
парыв ветру. 88.Чаргаванне
паверхні або зорнага неба.
89.Падкуп службовай асобы з
мэтай атрымання выгады.

Па вертыкалі:

2.Вайсковая
злучэнне з некалькіх палкоў або
брыгад. 4.Горад у Рэспубліцы
Саха. 6.Невялікі арган у выглядзе
скрынкі, на якім ігралі даўней

вандружны музыканты. 8.Кры-
латая страшыда з ільвіным ту-
лавам і галавой жанчыны (грэч.).
9.Правальнік сусветнага прагата-
рыяту. 10.Навожны пласчаны
ўзгорак у степях, пустынях.
11.Месца ганілля, а таксама ган-
даль прадуктаў харчавання і ту-
лавым шырокага ўжытку.
14.Французская мера даўжыні.
16.Прыгнёт, няволі. 18.Пасудзі-
на, якая збірае змешчаныя ў ёй
адставыны або ад награвання.
19.Фанетычнае асаблівасць бе-
ларускай дыялектнай мовы.
20.Помнік у выглядзе грамадскай
слупа, звужанага кверху.
21.Упакоўка. 23.Рыба з ласосе-
вых. 24.Кароткі запіс. 27.Матэ-
рыял для пісьма і іншых мэт,
выраблены з дрэвіны і іншых
месаў. 29.Чалавек, які чытае лек-
цыі. 31.Тавар уніз. 33.Пака-
ленні, які паходзіць ад аднаго
продка. 35.Парода сабак.
37.Дзеці. 38.Нібы (грэч.).
38.Хімічнае злучэнне, у якім ма-
сца выдара, зольныя змяш-
чальні металам з утварэннем
солі. 40.Зборнік тэатрафічных
карт. 41.Вонкавы слой лідыні
штурхавася. 42.Чулыя адносіны.
43.Знак зальнаска. 45.Дрэва.
47.Буйны населены пункт на
раізе Дзят Хабараўскага краю.

Склад
Уладзімір ГАРБАЧОУ.

Адказы на крыжаванку, надрукаваную ў № 40

1.Цырыя. 2.Цырыя. 3.Эле-
гія. 4.Локаць. 5.Гэтар. 6.Коль-
на. 7.Прэмія. 8.Баўшка. 9.Пяс-
няр. 10.Собаль. 11.Нянька.
12.Карась. 13.Ракіта. 14.Савра.
15.Аматар. 16.Бяседа. 17.Магніт.
18.Мадаль. 19.Лавіна. 20.Малі-
на. 21.Лангуст. 22.Асілак. 23.Гур-
ман. 24.Каліна. 25.Малага.
26.Сілуэт. 27.Балада. 28.Страта.
29.Банкет. 30.Тантал. 31.Сектар.
32.Рэшта. 33.Справы. 34.Тэраса.
35.Венсера. 36.Манета. 37.Пе-
вень. 38.Сутана. 39.Нептун.

10.35 Еўропейскія вяротаў Росіі.
09.45 Тэлемагніт.
10.00, 13.00, 17.00, 18.50, 21.00,
23.00 Событы.
10.15 Тэлеканал «Дата».
11.05 Караке стріт.
11.20 Секретыныя матэрыялы: рас-
следванне ТВЦ.
11.55 Денежны вопрос.
12.10, 20.00 Петровка, 38.
12.30 Деловая Москва.